

ลักษณะภาษาและคุณค่าในชื่อภาษาจีนของนิสิตไทย
Linguistic Features Existed and Value in Chinese Names
of Thai Undergraduates

(Received: December 30, 2021; Revised: April 21, 2022; Accepted: April 29, 2022)

ศิริรัตน์ กิตติจารุขจร¹ ตรีศุล เกษร² ศุภกร ทาพิมพ์²

Sirirat Kittijarukhajorn¹ Threesoon Kesorn² Suphakorn Tapim²

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางภาษาในชื่อภาษาจีนของนิสิต ด้านชนิดของคำ กลวิธีการสร้างชื่อ และประเภทความหมาย อีกทั้งวิเคราะห์คุณค่าของชื่อภาษาจีนที่มีต่อตัวผู้เรียนและผู้สอน กลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษา คือ ชื่อภาษาจีนของนิสิตสาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ทั้งเพศชายและเพศหญิง 4 ชั้นปี จำนวนทั้งสิ้น 341 รายชื่อ คิดเป็น 653 คำ และการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนภาษาจีน จำนวน 6 คน เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ และคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละและการพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยด้านชนิดของคำ พบว่า คำคุณศัพท์ถูกนำมาตั้งเป็นชื่อภาษาจีนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.47 รองลงมา คือ คำนาม คิดเป็นร้อยละ 45.63 ส่วนคำที่พบน้อยที่สุด คือ คำลักษณะนาม คำสรรพนาม คำบุพบท และ คำเสริม คิดเป็นร้อยละ 0.15 ด้านกลวิธีการสร้างชื่อ พบการประสมคำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 78.30 ในขณะที่การซ้ำเสียงถูกใช้น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.35 ด้านประเภทความหมายของชื่อ ชื่อนิสิตส่วนใหญ่ มีความหมายเกี่ยวกับความงามและความบริสุทธิ์ คิดเป็นร้อยละ 27.71 ทั้งนี้ ชื่อที่มีความหมายเกี่ยวกับจำนวนและปริมาณถูกพบน้อยที่สุด ร้อยละ 0.15 ในด้านคุณค่าของชื่อภาษาจีนที่มีต่อตัวผู้สอน พบว่า ชื่อภาษาจีนช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียกขานให้แก่อาจารย์เจ้าของภาษา อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้ทางภาษาและสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรม ด้านคุณค่าต่อ

¹ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Faculty of Humanities, Naresuan University

e-mail: threesoon.kes@pcru.ac.th

² คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

Faculty of Humanities and Social Sciences, Phetchabun Rajabhat University

ตัวผู้เรียน พบว่า ชื่อภาษาจีนคือส่วนหนึ่งที่ช่วยพัฒนาทักษะด้านอักษรจีน และเสริมสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เรียน นอกจากนี้ยังเปรียบเสมือนใบเบิกทางที่ทำให้เกิดการยอมรับในการเข้าสู่สังคมจีน ตลอดจนเป็นสัญลักษณ์ใหม่แทนตัวผู้เรียนในสังคมการศึกษาและการทำงานที่เกี่ยวข้องกับประเทศจีนในอนาคต

คำสำคัญ: ลักษณะภาษา คุณค่า ชื่อภาษาจีน นิสิตไทย

Abstract

The objective of this research aims at studying linguistic features of Chinese names given to Thai students in terms of word categories, word formation, and meanings. The samples included 341 names with 653 words, gathering from all undergraduate students majoring in Chinese program, the Faculty of Humanities of Naresuan University. And we also interviewed 6 Chinese teachers. After that, the data collected were analyzed using percentages. The research findings revealed that in the aspect of word categories. A group of adjectives indicated the highest level of usage (47.47%) whereas measure words, pronouns, prepositions and affixations (0.15%) occurred the least. Regarding the word formation process, compounding appeared as the most found process (70.67%) while reduplication displayed the lowest occurrence (2.35%). Lastly, the meaning of the sample names concerned on beauty and purity (27.71%), assets and valuable materials (12.71%), and quantities (0.15%) respectively. In terms of value for native Chinese teachers, found that it is very helpful for them to call students' names easily. And it could be the tool of propagating language and reflecting how Chinese cultures are. As for students, Chinese name could help them understand deeply about the Chinese characters, make them feel more confident. Furthermore, it also likens their initial recognitions for Chinese people to accept them and can even be their symbols if they study further in China or work in organizations which relates to Chinese.

Keywords: Linguistic Features Existed, Value, Chinese Names, Thai Undergraduates

บทนำ

จีน คือ ชาติที่เป็นผู้นำทางด้านเศรษฐกิจและเทคโนโลยี ด้วยเหตุนี้หลากหลายชาติจึงต่างพากันจับตามองเพราะเชื่อว่าจีนจะกลายเป็นอีกขั้วมหาอำนาจหนึ่งที่ทรงอิทธิพลในเวทีโลก จากเหตุผลข้างต้นส่งผลให้ประเทศต่าง ๆ ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาภาษาจีน เนื่องจากคิดว่าการรู้ภาษาและการเข้าใจวัฒนธรรมของชาติมหาอำนาจจะนำมาซึ่งโอกาสและผลประโยชน์ในด้านต่าง ๆ หลากหลายมิติ

ปัจจุบันจีนมีการจัดตั้งสถาบันขงจื่อและการฝึกอบรมครูอาสาสมัครชาวจีน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่วรรณกรรมและวัฒนธรรมของตนไปทั่วโลก รวมถึงการเปิดรับผู้เรียนต่างชาติเพื่อเข้าไปศึกษา ในประเทศของตน นอกจากนี้ยังมักพบว่าการศึกษภาษาจีนในระดับหลักสูตร คือ ผู้สอนมักจะตั้งชื่อภาษาจีนให้กับผู้เรียนเสมอ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเงื่อนไขบางประการของครูเจ้าของภาษาที่ไม่สามารถออกเสียงชื่อของผู้เรียนต่างชาติได้อย่างสะดวก หรืออาจเป็นหนึ่งในกลวิธีหรือรูปแบบของการเผยแพร่วรรณกรรมและวัฒนธรรมก็เป็นได้

ชื่อ เป็นสิ่งถูกกำหนดและสมมติขึ้นเพื่อมาใช้เรียกขานแทนตัวบุคคล แต่ละชนชาติของสังคมมนุษย์ต่างก็มีกลวิธีทางภาษาในการตั้งชื่อที่แตกต่างกันตามวัฒนธรรมของตน (วิไล ธรรมวาจา, 2559, น. 30) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2564) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “ชื่อ” หมายถึง คำที่ตั้งขึ้นสำหรับเรียกคน สัตว์ สถานที่ และสิ่งของโดยทั่วไป นอกจากนี้ชื่อยังสามารถสะท้อนให้เห็นถึงสภาพสังคม แนวคิด ทัศนคติ รวมถึงวัฒนธรรมของคนในชาตินั้น ๆ ได้ (อมรรัตน์ วันยาว, 2545, น. 1)

ในอดีตที่ผ่านมาได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับชื่อคนเป็นจำนวนมาก ซึ่งล้วนแตกต่างกันไปตามกลุ่มตัวอย่างของเชื้อชาติหรือชาติพันธุ์ที่นำมาศึกษา เช่น Ouyang (2014, pp. 18-19) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการตั้งชื่อของคนไทยและคนจีน พบว่า ชื่อของคนจีนมักเกี่ยวข้องกับแนวคิดขงจื่อ แนวคิดเรื่องธาตุทั้งห้า แนวคิดเรื่องชายเป็นใหญ่หญิงเป็นรอง ส่วนในภาษาไทยชื่อมีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมทางพุทธศาสนา ราศี ดวงดาว และระบบชนชั้น สาริสา อุ่นทานนท์ (2551, น. 86-99) ได้ทำการศึกษาลักษณะทางภาษาของชื่อคนลาว ในด้านคำและความหมาย พบว่า ชื่อคนลาวถูกตั้งให้มีการสัมผัสในพยัญชนะหรือสระภายใน ความหมายมักจะเป็นคำที่สื่อถึงของมีค่าหรือสิ่งที่เป็นมงคล เป็นต้น วิรัช ศิริวัฒนะนาริน (2544, น. 167-173) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการตั้งชื่อของคนไทย พบว่า การตั้งชื่อนักสอดคล้องกับความเชื่อเรื่องอำนาจลึกลับและความเชื่อทางพุทธศาสนา โดยมักจะตั้งชื่อตามหลักนามทักษาปกรณ์ ได้แก่ การตั้งชื่อตามอักษรวันเกิด ตามนามกำเนิด และตามนามปีเกิด ซึ่งต้องหลีกเลี่ยงอักษรกาลกิณี แต่การศึกษากการตั้งชื่อให้แก่ผู้เรียนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษากลับพบไม่มาก เช่น วิไล ธรรมวาจา (2559, น. 28-39) ได้ศึกษาทัศนคติของนักศึกษาชาวจีน ที่มีต่อชื่อภาษาไทย

หากแต่เป็นการศึกษาเชิงสำรวจเพียงเท่านั้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเงื่อนไขความแตกต่างระหว่างภาษาต่างประเทศและภาษาแม่ของผู้เรียน รวมถึงความสำคัญของภาษาในระดับสากล ตลอดจนปัจจัยด้านอื่นประกอบกัน จึงทำให้การศึกษากการตั้งชื่อให้แก่ผู้เรียนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษามีจำนวนน้อย และมีเงื่อนไขที่จำกัด

จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาลักษณะภาษาที่ปรากฏในชื่อภาษาจีนของนิสิตไทยในด้านชนิดของคำ กลวิธีการสร้างชื่อ และประเภทความหมาย รวมถึงวิเคราะห์คุณค่าของชื่อภาษาจีนที่มีต่อตัวผู้เรียนและผู้สอน ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อผู้ที่ศึกษาวิจัยทางด้านภาษาจีน อีกทั้งสามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการตั้งชื่อภาษาจีนให้แก่ผู้ที่สนใจ ตลอดจนสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าและความสำคัญของชื่อภาษาจีนที่จะเป็นประโยชน์ต่อทั้งผู้สอนและผู้เรียนสืบไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะภาษาในชื่อภาษาจีนของนิสิต ด้านชนิดของคำ กลวิธีการสร้างชื่อ และประเภทความหมาย
2. เพื่อวิเคราะห์คุณค่าของชื่อภาษาจีนที่มีต่อตัวผู้เรียนและผู้สอน

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ได้ทราบชนิดของคำ กลวิธีการสร้างชื่อ ประเภทความหมายของคำหรืออักษรที่นำมาตั้งชื่อภาษาจีนให้แก่นิสิต
2. ได้ทราบถึงคุณค่าและความสำคัญของชื่อภาษาจีนที่มีต่อตัวผู้เรียนและผู้สอน
3. เป็นแนวทางสำหรับการศึกษาวิจัยทางภาษาและไวยากรณ์จีน
4. ใช้เป็นแนวทางไปประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ ของหลักสูตรภาษาจีน รวมถึงเป็นแนวทางและข้อมูลในการตั้งชื่อภาษาจีนให้แก่ผู้เรียนชาวไทย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยฉบับนี้ ได้แก่ ชื่อภาษาจีนของนิสิตไทยทั้งเพศชายและเพศหญิง สาขาวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ระดับปริญญา

ตรี ชั้นปีที่ 1 - ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2564 จำนวนทั้งสิ้น 341 รายชื่อ คิดเป็น 653 คำ และอาจารย์ผู้สอนภาษาจีนจากสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย จำนวน 6 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาชื่อภาษาจีนของนิสิตไทยในด้านชนิดของคำ กลวิธีการสร้างชื่อ และประเภทความหมาย รวมถึงคุณค่าของชื่อภาษาจีนที่มีต่อตัวผู้เรียนและตัวผู้สอน โดยจะไม่ศึกษาส่วนที่เป็นแซ่หรือนามสกุล

วิธีดำเนินการวิจัย

แนวทางการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ การเลือกแหล่งข้อมูล การสร้างเครื่องมือวิจัย การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การเลือกแหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่นำมาศึกษาในครั้งนี้ คือ ชื่อภาษาจีนของนิสิตไทยทั้งเพศชายและเพศหญิง สาขาวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 - ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2564 จำนวนทั้งสิ้น 341 รายชื่อ คิดเป็น 653 คำ และอาจารย์ผู้สอนภาษาจีนจากสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย จำนวน 6 คน

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างเครื่องมือวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสำรวจรายชื่อภาษาจีนของนิสิตและแบบสอบถามแบบปลายเปิด ในขั้นต้นได้ศึกษาแนวคิดและหลักเกณฑ์การสร้างเครื่องมือวิจัย จากนั้นจึงออกแบบเนื้อหาของแบบสำรวจและแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ต่อมาจึงดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัย ซึ่งเครื่องมือวิจัยดังกล่าวได้ผ่านกระบวนการตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา

ขั้นตอนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ศึกษางานเขียนทางวิชาการประเภทต่าง ๆ เช่น หนังสือ ตำรา วิทยานิพนธ์ บทความวิจัย บทความวิชาการที่ว่าด้วยการศึกษาลักษณะทางภาษาหรือกลวิธีการใช้ภาษาในการตั้งชื่อของคนในชาติพันธุ์ต่าง ๆ จากนั้นจึงรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสำรวจรายชื่อภาษาจีนของนิสิตและการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนภาษาจีนจากสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยด้วยแบบสอบถามแบบปลายเปิด ขั้นตอนต่อไป คือ ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้ดำเนินการสรุปและบันทึกลงในอุปกรณ์ทางคอมพิวเตอร์

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ได้แก่ วิเคราะห์ลักษณะภาษาของชื่อภาษาจีนในด้านชนิดของคำ กลวิธีการสร้างชื่อ และประเภทความหมาย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละและ การพรรณนาวิเคราะห์ ทั้งนี้การวิเคราะห์ลักษณะภาษาด้านชนิดของคำที่นำมาตั้งชื่อ ได้ยึดเอากรอบแนวคิดเรื่องชนิดของคำในภาษาจีน จากหลักไวยากรณ์จีนของ เสี่ยวอันต้า (2547, น. 14) เนื่องจากแนวคิดดังกล่าวได้อธิบายชนิดของคำในภาษาจีนไว้อย่างชัดเจนและมักถูกกล่าวอ้างบ่อยในงานวิจัยที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์คำในภาษาจีน ด้านกลวิธีการสร้างชื่อประยุกต์จากงานวิจัยของ เม่าไห่จง, สมเกียรติ รักษมณี และบุญเลิศ วิจารณ์ (2561, น. 99-112) ส่วนด้านประเภทความหมายของชื่อใช้เกณฑ์ของ สุภาพรพรณ ญ บางช้าง (2529, น. 68-111) เนื่องจากเกณฑ์ดังกล่าวได้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับประเภทความหมายของชื่อได้อย่างครอบคลุม จากนั้นดำเนินการสรุปประเด็นด้านคุณค่าของชื่อภาษาจีนที่มีต่อตัวผู้เรียนและตัวผู้สอนที่ได้มาจากการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนภาษาจีนจากสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ ท้ายสุดคือการสรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยและผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อภาษาจีนของนิสิต

จากการศึกษาลักษณะภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อภาษาจีนของนิสิต ผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นผลการวิจัยและผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

1.1 ด้านชนิดของคำ

ชนิดของคำในภาษาจีนมีทั้งหมด 13 ชนิด แบ่งออกเป็นคำแท้ 7 ชนิด ได้แก่ คำคุณศัพท์ คำนาม คำกริยา คำลักษณนาม คำสรรพนาม คำกริยานุเคราะห์ และคำบอกจำนวน คำไม่แท้ 6 ชนิด ได้แก่ คำกริยาวิเศษณ์ คำบุพบท คำเสริม คำสันธาน คำอุทาน คำเลียนเสียง จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านชนิดของคำที่ใช้ในการตั้งชื่อให้แก่นิสิต พบว่า คำแท้ถูกนำมาตั้งชื่อให้แก่นิสิตมากถึง 649 คำ คิดเป็นร้อยละ 99.38 พบมากที่สุด คือ คำคุณศัพท์ 310 คำ คิดเป็นร้อยละ 47.47 รองลงมา คือ คำนาม 298 คำ คิดเป็นร้อยละ 45.63 ต่อมาคือ คำกริยา 39 คำ คิดเป็นร้อยละ 5.97 น้อยที่สุด คือ คำลักษณนามและคำสรรพนาม พบเพียงอย่างละ 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.15 ส่วนคำไม่แท้ถูกนำมาตั้งชื่อให้แก่นิสิตเพียง 4 ชนิด คิดเป็นร้อยละ 0.61 แบ่งเป็นคำกริยาวิเศษณ์ จำนวน 2 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.30 คำบุพบทและคำเสริมอย่างละ 1 คำ คิดเป็น 0.15 ทั้งนี้คำกริยานุเคราะห์ คำบอกจำนวน คำสันธาน คำอุทาน และคำเลียนเสียง พบว่า ไม่ถูกนำมาตั้งเป็นชื่อให้แก่นิสิต

1.2 ด้านกลวิธีการสร้างชื่อ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านกลวิธีการสร้างชื่อภาษาจีนของนิสิต พบกลวิธีการสร้างชื่อภาษาจีนทั้งหมด 4 ลักษณะ คือ การใช้คำมูล การประสมคำ การซ้อนความหมาย และการซ้ำเสียง โดยกลวิธีการสร้างชื่อที่นิยมใช้มากที่สุด คือ การประสมคำ จำนวน 267 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 78.30 รองลงมา คือ การซ้อนความหมาย จำนวน 37 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 10.85 และการใช้คำมูล จำนวน 29 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 8.50 โดยกลวิธีการสร้างชื่อที่พบน้อยที่สุด คือ การซ้ำเสียง พบเพียง 8 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 2.35

1.3 ด้านประเภทของความหมายชื่อ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านประเภทความหมายของชื่อภาษาจีนของนิสิต สาขาวิชาภาษาจีน มหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่า ชื่อที่มีความหมายเกี่ยวกับความงาม ความบริสุทธิ์ พบมากที่สุด จำนวน 181 คำ คิดเป็นร้อยละ 27.71 รองลงมา คือ ความหมายเกี่ยวกับทรัพย์สิน วัตถุมีค่า จำนวน 83 คำ คิดเป็นร้อยละ 12.71 ถัดมาคือ ความหมายเกี่ยวกับดอกไม้ ต้นไม้ ผลไม้ จำนวน 60 คำ คิดเป็นร้อยละ 9.18 ต่อมา คือ ความหมายเกี่ยวกับภูมิศาสตร์กายภาพและธรรมชาติ จำนวน 59 คำ คิดเป็น ร้อยละ 9.03 ความหมายเกี่ยวกับความรู้ความฉลาด จำนวน 57 คำ คิดเป็นร้อยละ 8.72 ความหมายเกี่ยวกับความรักความสุข จำนวน 32 คำ คิดเป็นร้อยละ 4.90 ความหมายเกี่ยวกับความคิด การเคลื่อนไหว และความหมายเกี่ยวกับอำนาจ ชัยชนะ ความเป็นเลิศ ความกล้าหาญ จำนวน 30 คำ คิดเป็นร้อยละ 4.95 ความหมายเกี่ยวกับรูปร่าง ลักษณะ สี จำนวน 26 คำ คิดเป็น ร้อยละ 3.98 ความหมายเกี่ยวกับความเจริญ ชื่อเสียง บุญ มงคล จำนวน 24 คำ คิดเป็นร้อยละ 3.67 ความหมายเกี่ยวกับเวลา วัน เดือน ปี จำนวน 17 คำ คิดเป็นร้อยละ 2.60 ความหมายเกี่ยวกับคุณธรรม ความประพฤติ จำนวน 12 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.83 ความหมายเกี่ยวกับเครื่องประดับ เสื้อผ้า ของใช้ จำนวน 11 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.68 ความหมายเกี่ยวกับอาหารมันคง รักษา และ ความหมายเกี่ยวกับสัตว์ จำนวน 10 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.53 ความหมายเกี่ยวกับอาการตกแต่ง ส่งเสริม จำนวน 8 คำ คิดเป็น ร้อยละ 1.22 ความหมายเกี่ยวกับเครื่องญาติ จำนวน 2 คำ คิดเป็น ร้อยละ 0.30 และที่พบน้อยที่สุด คือ ความหมายเกี่ยวกับจำนวนปริมาณ จำนวน ซึ่งพบเพียง 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.15

ตารางที่ 1 ตัวอย่างการวิเคราะห์ชื่อภาษาจีนจำแนกตามชนิดของคำ กลวิธีการสร้างชื่อ และประเภทความหมาย

ชื่อ	ชนิดของคำ	กลวิธีการสร้างชื่อ	ประเภทความหมาย
瑶	นาม + คุณศัพท์	การประสมคำ	yáo หยก (ทรัพย์สิน วัตถุมีค่า)
嫣			yān สวยงาม (ความงามความบริสุทธิ์)
珠	นาม + นาม	การประสมคำ	zhū ไข่มุก (ทรัพย์สิน วัตถุมีค่า)
萍			píng จอกแหวน (ดอกไม้ ต้นไม้ ผลไม้)
晓	นาม + คุณศัพท์	การประสมคำ	xiǎo รุ่งอรุณ (เวลา วัน เดือน ปี)
彤			tóng สีแดงสด (รูปร่าง ลักษณะ สี)
潭	นาม + นาม	การซ้ำเสียง	tán สระน้ำ (ภูมิศาสตร์กายภาพธรรมชาติ)
秀	คุณศัพท์ + คุณศัพท์	การซ้อนความหมาย	xiù สวยงาม (ความงามความบริสุทธิ์)
娟			juān สวยงาม (ความงามความบริสุทธิ์)
铭	กริยา	การใช้คำมูล	míng สลัก (อาการคิด อาการคลื่นไหว)
鸿	คุณศัพท์ + คุณศัพท์	การประสมคำ	hóng ยิ่งใหญ่ (อำนาจ ชัยชนะ ความเป็นเลิศ ความกล้าหาญ)
晖			huī แสงอาทิตย์ (ภูมิศาสตร์กายภาพธรรมชาติ)

2. ผลการวิเคราะห์คุณค่าของชื่อภาษาจีนที่มีต่อตัวผู้เรียนและตัวผู้สอน

จากผลการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนภาษาจีนจากสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยจำนวน 6 คน พบว่า อาจารย์ผู้สอนภาษาจีนส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นต่อประเด็นเรื่องคุณค่าของชื่อภาษาจีนที่มีต่อตัวผู้เรียนและตัวผู้สอน ซึ่งสามารถสรุปและแบ่งเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

2.1 คุณค่าต่อผู้สอน

2.1.1 ชื่อภาษาจีนอำนวยความสะดวกในการเรียกขานให้แก่ผู้สอนเจ้าของภาษา ภาษาจีนถูกจัดอยู่ในตระกูลภาษาจีน-ทิเบต ส่วนภาษาไทยเป็นภาษาในตระกูลไท (พระอุดมธีรคุณ และบัณฑิตกา จารุมา, 2563, น. 58) เนื่องด้วย ความแตกต่างทางตระกูลภาษา ทำให้วิธีการออกเสียงของทั้งสองภาษา มีความแตกต่างกัน เสียงในภาษาไทยมีจำนวนมากที่มาจากเสียงในภาษาสันสกฤต และบาลี คำศัพท์ส่วนใหญ่มีหลายพยางค์ มีเสียงสระสั้น-ยาว และเสียงที่เกิดขึ้นจากการลดความ

ซับซ้อนของพยางค์ ซึ่งลักษณะเหล่านี้ไม่ปรากฏในภาษาจีน รวมถึงลักษณะของภาษาและอักษรจีนซึ่งเป็นอักษรภาพ ทำให้ไม่สามารถแปลชื่อไทยของผู้เรียนด้วยวิธีการถอดเสียงหรือทับศัพท์ได้ตรงกับเสียงในภาษาไทยทั้งหมด ด้วยเหตุนี้ผู้สอนจึงต้องมีการตั้งชื่อภาษาจีนให้แก่ผู้เรียนใหม่ ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความสะดวก ในการเรียกขานผู้เรียน อีกทั้งเป็นการกำหนดสัญลักษณ์แทนตัวผู้เรียนใหม่ด้วยวิธีการและรูปแบบตามความคุ้นเคยทางวัฒนธรรมของตน

2.1.2 ชื่อภาษาจีนเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้ทางภาษาและสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรม โดยปกติแล้วอักษรที่ใช้ในการตั้งชื่อให้แก่ผู้เรียนมักเป็นอักษรที่มีความหมายดี อาจเป็นอักษรจีนโบราณ หรือเป็นอักษรที่มีความหมายแฝงทางวัฒนธรรม บางอักษรที่นำมาตั้งชื่ออาจพบเห็นได้ไม่บ่อยในการเรียนการสอนภาษาจีนทั่วไป ทั้งนี้หากผู้สอนตั้งชื่อให้แก่ผู้เรียนโดยใช้กลวิธีหรือรูปแบบอักษรที่หลากหลายก็จะทำให้ผู้เรียนได้รู้จักอักษรใหม่ ๆ มากขึ้น นอกจากนี้อักษรที่ใช้ในการตั้งชื่อ ยังสะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดและวัฒนธรรมจีนที่แฝงมากับความหมายของตัวอักษรนั้น ๆ สอดคล้องกับ Ouyang (2014, pp. 18-19) ได้กล่าวไว้ว่า อักษรจีนที่ใช้ในการตั้งชื่อนั้นมักเป็นอักษรที่สะท้อนความหมายเกี่ยวกับหลักคุณธรรมของขงจื๊อ เช่น “信” “贤” “忠” “仁” “智” “孝” เป็นต้น ซึ่งอักษรเหล่านี้ มักเป็นที่นิยมในการนำมาตั้งชื่อให้แก่ผู้คนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ในการตั้งชื่อยังปรากฏอักษรที่มีส่วนประกอบเกี่ยวข้องกับปัญญาหรือธาตุทั้งห้า ได้แก่ ไม้ ไฟ ดิน ทอง น้ำ ซึ่งเหล่านี้ล้วนเป็น หลักความเชื่อทางวัฒนธรรมจีนที่ชาวจีนเชื่อว่ามีผลต่อชีวิตร่างกาย ดวงชะตา และปรากฏการณ์ต่าง ๆ

2.2 คุณค่าต่อผู้เรียน

2.2.1 ชื่อภาษาจีนเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยพัฒนาทักษะด้านอักษรจีน อักษรจีนถือเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมจีนที่เกิดจากการประกอบรวมกันของเส้นขีดต่าง ๆ อย่างเป็นระบบตามลำดับขีด อีกทั้งผู้เรียนบางส่วนที่เลือกศึกษาต่อทางด้านภาษาจีนในระดับหลักสูตรก็มักมีความสนใจในวัฒนธรรมจีนเป็นพื้นฐานไม่มากนักน้อย ในช่วงต้นของการเรียนการสอนผู้เรียนล้วนมีชื่อภาษาจีนโดยมีอาจารย์ เจ้าของภาษาเป็นผู้กำหนดให้ ทั้งนี้ตัวอักษรที่ถูกนำมาตั้งชื่ออาจมีความซับซ้อนทั้งในรูปแบบของคำและลำดับขีดที่มากมายของตัวอักษร รวมถึงความหมายที่ลึกซึ้งเป็นนามธรรม สิ่งเหล่านี้ถือเป็นความท้าทายที่ผู้เรียนเจ้าของชื่อจะต้องทำความเข้าใจและศึกษาทั้งในแง่ของความหมายอักษร รูปแบบชนิดของคำ เสียงอ่าน หรือการเขียนให้สวยงามตามลำดับขีด ผู้เรียนจึงมักสับสนเพื่อศึกษาทำความเข้าใจในอักษรของชื่อตนเองจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ อีกทั้งยังพบว่านอกจากผู้เรียนจะทำความเข้าใจในอักษรของชื่อตัวเอง ก็มักที่จะศึกษาหรือทำความเข้าใจในชื่อของเพื่อนคนอื่น ๆ เช่นกัน

2.2.2 ชื่อภาษาจีนที่ดีจะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจ สำหรับการตั้งชื่อภาษาจีนให้แก่ผู้เรียนนอกจากความพิถีพิถันในการเลือกใช้คำหรืออักษรที่มีความหมายที่ดีแล้ว เรื่องของเสียงอักษรถือว่าสำคัญไม่แพ้กัน ดังนั้นเรื่องของเสียงอักษรของชื่อจึงต้องไพเราะและมีความหมายที่ดีทั้งในภาษาจีนและภาษาไทย เหล่านี้จะส่งผลให้ผู้เรียนรู้สึกมีความมั่นใจในชื่อของตน โดยในเบื้องต้นอาจารย์ชาวจีนจะถามชื่อภาษาไทยพร้อมความหมาย จากนั้นจะหาคำที่มีเสียงใกล้เคียงกับชื่อภาษาไทยให้มากที่สุด หากได้ทั้งเสียงและความหมายที่ใกล้เคียงยิ่งเป็นผลดี แต่หากไม่สามารถใช้หลักเกณฑ์ข้างต้นได้ก็มักจะใช้ วิธีการตั้งชื่อโดยยึดเอาความหมายเป็นสำคัญ หรือใช้เสียงอักษรที่มีความคล้ายคลึงกับคำที่เป็นมงคล เช่น “毕夏” มีเสียงที่คล้ายคลึงกับ “陛下” ที่แปลว่า “ฝ่าบาท” หรือ “丞名” ที่มีเสียงคล้ายกับคำว่า “成名” แปลว่า “มีชื่อเสียง” เป็นต้น ดังนั้นการมีชื่อที่ดีก็เปรียบเสมือนเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการก้าวเข้าสู่สังคมได้อย่างมั่นใจทั้งในการทำงานและการใช้ชีวิต ตลอดจนความภาคภูมิใจที่ผู้เรียนมีต่อวัฒนธรรมภาษาปลายทาง

2.3.3 ชื่อภาษาจีนเปรียบเสมือนใบเบิกทางที่ก่อให้เกิดการยอมรับในการเข้าสู่สังคมจีน จีนเป็นประเทศที่มีความเป็นชาตินิยมสูง การที่ชาวจีนเห็นว่าชาวต่างชาติสนใจในภาษาและวัฒนธรรมถึงกระทั่งมีชื่อเรียกขานเป็นภาษาจีน ในมุมมองของชาวจีนสิ่งเหล่านี้อาจเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงให้เห็นว่าชาวต่างชาติได้ยอมรับในวัฒนธรรมของตน ด้วยเหตุนี้ชื่อภาษาจีนของผู้เรียนชาวต่างชาติจึงเปรียบเสมือนใบเบิกทางที่จะก่อให้เกิดการยอมรับในการเข้าสู่สังคมจีนได้ง่ายยิ่งขึ้น ตลอดจนการให้ความรู้สึกถึงความเป็นพวกพ้องซึ่งกันและกัน อันเห็นได้จากการมาเยือนจีนของเหล่าผู้นำประเทศต่าง ๆ ที่มักจะให้ผู้เชี่ยวชาญทางภาษาช่วยตั้งชื่อภาษาจีนให้ เช่น อดีตนายกรัฐมนตรี ออสเตอร์เลีย เควิน รัตต์ ที่มี ชื่อภาษาจีนว่า “陆克文” หรือ แพทริก ฌูวอร์ร่ ฟิงค์เลอร์ นักร้องนักแสดงลูกครึ่งไทย-เยอรมันที่เข้าร่วมแข่งขันในรายการ CHUANG 2021 ของประเทศจีน โดยมีชื่อภาษาจีนว่า “尹浩宇”

2.2.4 ชื่อภาษาจีนจะกลายเป็นสัญลักษณ์ใหม่แทนตัวผู้เรียนในสังคมการศึกษาและการทำงานที่เกี่ยวข้องกับประเทศจีนในอนาคต หากผู้เรียนมีโอกาสที่ต้องไปศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมถึงมีโอกาสในการทำงานในประเทศจีนหรือในแวดวงสังคมที่เกี่ยวข้องกับชาวจีน ชื่อจีนจะกลายเป็นอีกหนึ่งสัญลักษณ์ใหม่แทนตัวผู้เรียนที่นอกเหนือจากชื่อทางการในภาษาไทย อันเห็นได้จากปริญญาบัตรหรือหนังสือรับรองการศึกษาจากประเทศจีนที่มักมีการระบุชื่อภาษาจีนเข้าไปด้วย รวมถึงการใช้ชีวิต ในสังคมจีนหรือแวดวงการทำงานที่เพื่อนร่วมงานชาวจีนมักจะเรียกขานชื่อภาษาจีนแทนการเรียกชื่อ ที่แท้จริงของผู้เรียน

การอภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยพบว่า คำที่นำมาตั้งชื่อภาษาจีนให้แก่นิสิตมีความหลากหลายทั้งในด้านชนิดของคำและรูปแบบส่วนประกอบชนิดของคำ ส่วนมากมักเป็นคำแท้ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายในตัวเอง เช่น คำคุณศัพท์ คำนาม คำกริยา เป็นต้น อีกทั้งลักษณะทางภาษาของชื่อภาษาจีนมีรูปแบบที่แตกต่างกับภาษาจีนที่ใช้สื่อสารกันในสังคม ด้วยเหตุนี้ชื่อจีนที่มักมีหนึ่งหรือสองพยางค์จึงต้องเลือกคำที่สามารถให้ความหมายได้อย่างชัดเจน ในส่วนกลวิธีการสร้างชื่อปรากฏกลวิธีที่หลากหลายไม่ว่า จะเป็นการเลือกใช้คำมูล การประสมคำ การซ้อนความหมาย และการซ้ำเสียง โดยกลวิธีที่เป็นที่นิยม มากที่สุด คือ การประสมคำ เพราะการประสมคำจะทำให้ได้ชื่อที่มีความหลากหลายทั้งรูปแบบและความหมาย ตลอดจนได้ชื่อที่มีความเป็นเอกลักษณ์ อีกทั้งหลีกเลี่ยงการได้ชื่อที่ซ้ำซ้อนกับบุคคลอื่น ด้านประเภทความหมายพบว่า ความหมายของชื่อแบ่งออกเป็น 18 ประเภท เป็นไปตามเกณฑ์การแบ่งประเภทความหมายของชื่อของ สุภาพรธรรม ญ บางช้าง (2529, น. 68-111) โดยพบความหมายเกี่ยวข้องกับความงาม ความบริสุทธิ์มากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่า เพศชาย จึงทำให้ประเภทความหมายที่เกี่ยวกับความงาม ความบริสุทธิ์มีจำนวนมากกว่าความหมายประเภทอื่น ทั้งนี้หากพิจารณาความหมายของชื่อตามเพศอย่างละเอียด พบว่าความหมายของชื่อภาษาจีนในนิสิตเพศชายมีความหลากหลายน้อยกว่าเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฟาง ฟาง (2554, น. 180) ที่พบว่า ชื่อภาษาจีนของเพศชายมักจะมีความหมายที่เกี่ยวกับอำนาจ ชัยชนะ ความเป็นเลิศ ความกล้าหาญ จากจุดนี้สะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมในสังคมจีนที่บทบาทของเพศชายมักจะเป็นไปในแนวทางที่เกี่ยวกับอำนาจวาสนาหรือความภาคภูมิใจมากกว่าบทบาทด้านอื่น ๆ โดยแนวคิด ในลักษณะดังกล่าวก็ได้ถูกถ่ายทอดผ่านการตั้งชื่อภาษาจีนให้แก่นิสิตไทยด้วยเช่นกัน

ชื่อภาษาจีนสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติหลายคนอาจจะมองว่าเป็นเรื่องที่ไม่สำคัญ แต่ในทางตรงกันข้าม ชื่อภาษาจีนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่ออาจารย์เจ้าของภาษา ผู้เรียน หรือผู้ที่ใช้ภาษาจีนในการประกอบอาชีพ เพราะชื่อถือเป็นวัฒนธรรมทางภาษาที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียกขานและเป็นเครื่องมือในการกำหนดสัญลักษณ์แทนตัวบุคคล นอกจากนี้ชื่อยังเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้ทางภาษาและสะท้อนแนวคิดทางวัฒนธรรม ดังนั้นผู้สอนภาษาจีนจึงควร ให้ความสำคัญต่อชื่อภาษาจีนของนิสิต เพราะชื่อภาษาจีนเปรียบเสมือนใบเบิกทางที่ทำให้เกิดการยอมรับในการเข้าสู่สังคมจีน และจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการศึกษาและการทำงานหรือการติดต่อสื่อสาร ในแวดวงสังคมที่เกี่ยวข้องกับประเทศจีนในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. นำผลการวิจัยไปบูรณาการกับการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ ของหลักสูตรภาษาจีน เช่น วิชาไวยากรณ์จีน วิชาระเบียบวิธีวิจัย ตลอดจนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรูปแบบต่าง ๆ
2. เป็นแนวทางการเขียนงานวิจัยหรือการค้นคว้าอิสระทางด้านการวิเคราะห์โครงสร้างทางไวยากรณ์หรือภาษาศาสตร์
3. เป็นข้อมูลและแนวทางในการตั้งชื่อภาษาจีนให้แก่ นักเรียน นิสิต นักศึกษา

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ศึกษาวิเคราะห์ลักษณะทางภาษาในชื่อของกลุ่มคนที่แตกต่างกันไป เช่น ชื่อของนิสิต นักศึกษาในสถาบันต่าง ๆ หรือกลุ่มชาติพันธุ์อื่นทั้งไทยและจีน รวมถึงศึกษามิติทางไวยากรณ์ด้านอื่น ๆ เพื่อให้เห็นข้อแตกต่างทางการใช้ภาษาและภาพสะท้อนทางวัฒนธรรมในมุมมองอื่น ๆ

รายการอ้างอิง

- พระอุดมธีรคุณ, และบัณฑิตกา จารุมา. (2563). ภาษาและวัฒนธรรม : ความหมาย ความสำคัญ และความสัมพันธ์ระหว่างกัน. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุธวิทยาลัย*, 7(2), 53-63.
- ฟาง ฟาง. (2554). การตั้งชื่อคนไทยและการตั้งชื่อคนจีน: การศึกษาเปรียบเทียบ (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- เม้าไ่ จง, สมเกียรติ รักษ์มณี, และบุญเลิศ วิจารณ์ (2561). การศึกษาเปรียบเทียบคำเรียกผีและการตั้งชื่อผีในวัฒนธรรมความเชื่อเรื่องผีของไทยกับจีน. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่*, 11(1), 99-112.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2554). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. สืบค้นเมื่อจาก <https://dictionary.orst.go.th/>
- วิรัช ศิริวัฒนะนาริน. (2544). การศึกษาการตั้งชื่อของคนไทย. (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร. นครปฐม.
- วิไล ธรรมวาจา. (2559). ทศนคติของนักศึกษาชาวจีนที่มีต่อชื่อภาษาไทย. *วารสารศิลปศาสตร์ปริทัศน์*, 11(22), 28-39.
- สาริสสา อุ่นทานนท์. (2551). การตั้งชื่อของคนลาว: คำและความหมาย. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 27(3), 86-99.

สุภาพวรรณ ฌ บางช้าง. (2529). *การใช้ภาษาในการตั้งชื่อของคนไทย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เสี่ยวอันต้า. (2547). *ไวยากรณ์จีน*. กรุงเทพฯ: ทฤษฎี.

อมรรัตน์ วันยาว. (2545). *การตั้งชื่อของกลุ่มชาติพันธุ์ไทในเขตอำเภอขวาง จังหวัดกาฬสินธุ์* (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาสารคาม.

Ouyang, M. (2014). *A comparative study of Chinese name and Thai name*. (Master's thesis). Guangxi University for Nationalities. Guangxi.